

Plans i Dinamització

Autora

Elena Blaya
Secretaria de Política Lingüística

El corpori de la Queta compta amb dues persones que el porten arreu del país, el Carles Mira i el Joan Carles Montagut Monti. En aquesta entrevista valoren l'experiència i aporten detalls del contacte amb els diversos públics que han visitat.

Qui dóna corda a la Queta? Una conversa amb Carles Mira i Joan Carles Montagut, el portant i l'acompanyant del corpori de la mascota

En números anteriors hem parlat de diversos aspectes de la campanya “Dóna corda al català”: dels objectius, dels destinataris, dels missatges, de les activitats, etc. Ara ja fa un any que es va presentar la campanya simultàniament a Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona i Tortosa. D'aleshores ençà, la campanya i la seva mascota, la Queta, han estat presents en més de 150 activitats (actes institucionals, universitaris, esportius, fires, diades festives, etc.) a 70 municipis de tot el territori català.

Així, durant aquest temps, equips i entitats esportives s'han adherit a la campanya i la Queta s'ha fotografiat amb el Barça, l'Espanyol, el Nàstic de Tarragona, el Plus Pujol Lleida, el Cadí la Seu, la Selecció Catalana d'Handbol, la Selecció Catalana de Futbol, el Lleida Llista Blava, el Ricoh Manresa, etc.

La Queta, també ha estat present a la 7a Festa de l'Aigua de Barcelona, a la Festa del Club Súper 3, a l'Aplec del Caragol de Lleida, a les Fires de Sant Narcís de Girona, a les Festes de Santa Tecla de Tarragona, al Senglar Rock, a l'Internet Global Congrés, a la Primavera de la llengua, a la Nit Kat de Lleida, etc. perquè la llengua ha de ser present en tots els àmbits.

La campanya popular ha aconseguit

aglutinar sota una mateixa imatge iniciatives diverses que han posat en marxa tant les administracions com la societat civil catalanes i, al mateix temps, ha portat al carrer la qüestió de l'ús del català d'una manera popular, fresca i moderna, amb un discurs accessible i molt innovador en l'àmbit de la comunicació institucional.

Molts dels actes que s'han fet han comptat amb la presència del corpori de la Queta; una mena de capgròs que dóna vida a la mascota de la campanya.

Ens ha semblat interessant demanar com han viscut la campanya les persones que, literalment, porten la Queta per tot Catalunya: Carles Mira i Joan Carles Montagut Monti.

Carles, què vas sentir el primer cop que et vas vestir de Queta?

Carles: Van ser unes circumstàncies molt especials. Quan en Monti em va proposar de ser el portador de la Queta, em va fer tanta il·lusió que ho vaig acceptar de seguida i no vaig dir que feia dos dies que havia tingut un accident de bicicleta i m'havia trencat el nas. Després vaig tenir por de no poder-ho fer i vam buscar un substitut preparat, però tot i així ho vaig voler intentar. Finalment, vaig agafar la Queta amb el nas trencat i trobant-me francament malament, però amb molta il·lusió. Jo sabia que era un capgròs, però no coneixia la Queta. No en sabia res. De fet no tenia ni nom. Era “la mascota”. El 24 de gener, primer dia de la campanya, vam anar a la Plaça St. Jaume i després, a la tarda, vàrem anar al programa de l'Albert Om de TV3, El club, on dies després la van batejar. El mateix Albert Om em va dir: “I fa només dos dies que t'has trencat el nas i ets capaç d'aguantar?” Vaig tenir, alhora, una sensació indescriptible que em va moure a dir “compteu amb mi.”

Potser vas conèixer la Queta en un moment poc adequat.

Carles: Sí, pel que he comentat abans. La primera vegada que vaig veure la Queta no la vaig trobar gaire maca. A mi m'agrada portar capgrossos i gegants, i tot el tema d'animació; però tot i que de seguida li

El Carles i el Monti, l'equip del corpori de la Queta

vaig agafar molt d'afecte, d'entrada em va sobtar un xic.

Monti : També cal destacar el fet de posar-se les malles roses! Els gegants normalment van vestits, porten una túnica o tenen un vestuari propi.

Carles: I tant! Aquell dia encara no tenia faldilla...Hi havia els peus i les malles roses.

És difícil portar la Queta?

Carles: He portat molts capgrossos diferents i aquest és el més difícil que he portat mai. La Queta està preparada per portar-la recta, però en fer determinats moviments, el pes es desplaça cap a un cantó o cap a un altre i et desequilibra. És pes i equilibri alhora. D'altra banda, normalment els capgrossos tenen mans, i amb les mans pots saludar. Amb la Queta has d'anar amb molt de compte amb els moviments per no espantar els nens. De tota manera, amb la Queta pocs nens ens han plorat. Segurament perquè hi estaven familiaritzats i perquè han connectat amb el personatge.

Pesa molt la Queta?

Carles: Pel volum que té, pesa; més que un capgròs habitual.

De tota manera, la dificultat més gran no rau en el pes, sinó en el conjunt de l'estructura, el pes i els peus. Els peus són el doble de grans que els meus, molt flexibles i no hi tinc tacte. Quan he de pujar escales ho he de fer de costat, però d'altra banda els peus tenen molta gràcia, perquè és la part externa amb la qual hi puc jugar, puc trepitjar els nens, em donen molt de joc.

Com a geganter necessites mantenir una alimentació especial per dur la Queta?

Carles: Per dur la Queta has d'estar en forma, de la mateixa manera que ho has d'estar per portar un pes. Jo sóc esportista, faig marató, vaig cada dia al gimnàs i tinc molta cura de l'alimentació.

Tu sents que ets el portador de la Queta, el pare de la Queta o la mateixa Queta?

Carles: El pare de la Queta, no. Jo em sento Queta. És a dir, em transformo. Quan porto la Queta i em diuen Carles, gairebé no tinc la sensació que demanin per mi. A més, és un personatge que m'he fet molt meu. Em crec que sóc la Queta. Heu de pensar que l'acollida que em donen, el que em diuen, i en general tot l'entorn on ens movem, tot plegat fa que m'hi senti completament identificat.

Pregunta obligada: alguna anècdota?

Carles: Moltes, segurament en podríem fer un llibre, perquè de cada sortida podríem explicar coses. Quan vam estar a Valls per la Marató de TV3, se'm va acostar un nen i em va demanar un autògraf. Al darrere en van venir més de vint. Jo firmava Queta, perquè em sentia la Queta. L'he de fer sempre igual i, a més, amb dedicatòria, com els actors o els futbolistes o els personatges importants.

Monti: Recordo una ocasió en què vam assistir a un partit d'hoquei i la Queta no podia entrar al camp per l'entrada habitual, perquè no hi passava de cap manera. Vam haver de fer les mil i una; finalment va haver d'entrar al camp pujant per una escala.

Carles: Potser l'anècdota més espectacular va ser la baixada amb els raier. Tenies la sensació que podies caure, tot i que t'adonaves que hi havia molta cura per part dels que portaven la barca.

Monti: Un dels records més vius que tinc és quan vam anar a Castellar del Vallès. Mentre una noia explicava contes sobre la Queta, aquesta, de mica en mica, s'adormia. Escoltant el conte i mirant la Queta, semblava impossible que allò tan gros pogués comunicar tanta sensibilitat. De cada bolo trobaríem una anècdota per destacar. I observem que hi ha un denominador comú: la Queta és molt ben acceptada arreu. La gent se l'estima.

Deies en començar que tenies una anècdota molt bona.

Carles: Sí, però no és amb la Queta. Era la Festa Major del barri de Sant Antoni. Hi van instal·lar un envelat molt gran i hi havia molta gent. El dissabte hi actuava un grup de cubans que tocaven salsa i, de sobte, es van posar a tocar la música de l'anunci de la campanya i a cantar tota la lletra. Va ser fantàstic, tothom cantava i el locutor animava en castellà, però cantava tota la lletra en català i la gent ballava. Va durar molt, de 10 a 15 minuts. És a dir, van fer una salsa de la cançó!

Com es veu el món a través dels grans ulls de la Queta?

Carles: La veritat és que la Queta som en Monti i jo. Necessito en Monti per poder moure'm, és el meu guia. El món, des de dins de la Queta, és molt petit. Alguna vegada que hi ha hagut una aglomeració de gent, m'he angoixat i m'he sentit una mica desprotegit. Això només es pot en-

tendre quan et poses la Queta. Només l'ha portada en Monti en un parell d'ocasions en què jo no he pogut fer-ho. Alguna vegada hi ha hagut algú, algun geganter, que ens ha demanat de portar-la, però de seguida se n'ha desdit. No és un capgròs. Jo ja m'he acostumat a viure-hi dintre i sé com moure'm i fins i tot m'hi sento còmode, però sempre al costat d'en Monti.

Potser el paper del Monti és el d'ajudar-te a establir més comunicació amb la gent?

Carles: Sí. Jo des de dintre ho veig tot llunyà. Hi ha també la qüestió de la corda. Com que la Queta no té mans, la gent per saludar-me vol donar-me corda. Per això, en Monti sempre se situa al costat de la corda. En general, la gent ha conegut primer la Queta petita i quan la veuen gran els fa molta gràcia i s'hi acosten amb afecte. La volen abraçar, i com que no poden, la toquen i jo em sento un xic fràgil i no puc demostrar la proximitat que jo voldria. M'il·lusiona quan els nens s'emocionen i diuen: "L'he vista, l'he vista."

Monti: El Carles quan va dins la Queta veu un metre més enllà del personatge.

Com es viu ser la vedet allà on assisteixes...?

Carles: Nosaltres som el complement d'un acte o una festa, per promocionar-la o donar-li suport. Però sovint veiem que quan apareix la Queta es converteix en la protagonista i centre d'atenció. Tenim a voltes la sensació de treure el protagonisme a aquell pallasso, a aquell músic, fins i tot en un par-

tit de bàsquet o de futbol. Quan hem anat al Barça la gent atén un moment i després ja està, però en un partit de tercera regional, per exemple, els nens que hi havia allà estaven més per la Queta que pel partit. La Queta desperta curiositat. La gent vol saber què hi ha dintre i sovint es sorprèn quan s'adonen que el portador és un home.

Teniu algun tipus de dificultat a l'hora d'anar als llocs? Us donen facilitats?

Monti: Mai hem tingut problemes. Sempre ens coneixen i ens reben molt bé.

Carles: Només una vegada, a la Feria d'Abril. Va venir una noia i ens va dir "yo hablo lo que me da la gana". Però tret d'aquesta anècdota, la resta han estat experiències molt bones.

La gent, com et tracta?

Carles: Més que com em tracten a mi, és com tracten el personatge, la Queta. De vegades hem tingut algun problema, perquè em toquen massa, sobretot la corda.

En no poder-me abraçar, no poder-me donar la mà, no poder-me fer un petó, la gent busca la manera de comunicar-se i dona cops a la Queta. Als nens els encanta mirar i parlar-me, i a mi m'agrada demanar-los el nom, fer-los cantar la cançó... Encara que ens ha costat, hem aconseguit una dinàmica de comunicació i de relació. No és fàcil, perquè són molts nens que et pregunten, no pots parlar molt, m'he de controlar per no fer converses llargues. També tinc un problema de visibilitat, miro al davant però el que tinc a sota no ho veig.

I no només els nens, gent gran volen fer-se una fotografia amb la Queta i li diuen coses. Jo m'he sentit molt afalagat, bé jo no, el personatge.

Monti: També hi ha hagut nens que t'han anat seguint durant tot el recorregut i no es desenganxen.

Carles: És cert, això ha passat en moltes fires i cercaviles. Els fa molta gràcia els peus i veure qui surt de sota de la Queta. En un principi era una dentadura i, a poc a poc, la dentadura ha deixat de tenir importància per agafar-la el personatge en la seva totalitat. Ara bé, de bromes, moltes: que si el queixal corcat, que si no et rentes les dents...

Hi ha alguna cosa que t'agrada o et desagrada que et diguin especialment?

Carles: M'agrada molt observar com sovint hi ha moltes persones que parlen ha-

bitualment en castellà, tant si són d'aquí com de fora, però que quan veuen el personatge de la Queta s'adrecen sempre en català, com per respecte. Em diuen: "Ei, que parlo català." Em tenen una miqueta com aquell personatge que realment els ha ajudat a parlar sense vergonya. Altra gent reproduceix el que diu l'anunci "parla sense vergonya, parla amb llibertat..." . També m'agrada molt percebre l'afecte dels nens i sentir-los quan m'expliquen que tenen un filllet de la Queta que és la Queta petitona.

La gent que et parla són més aviat els nens? Els adults voldrien fer-ho i no s'atreveixen?

Carles: Els adults no només deixen que els nens se m'acostin, sinó que els animen a parlar-me. I les fotografies, no se les fan els nens sols, sinó que s'hi posa tota la família; això sí, els pares fan més broma i posen el cap a dintre de la boca.

Teniu alguna experiència amb joves?

Carles: Els adolescents són més expansius, em tracten com una col·lega més. Mai no m'han dit res desagradable. De vegades em diuen noms com Buenafuente, Mortadelo... Es nota que tenen ganes de parlar, però la configuració del personatge no s'hi presta gaire.

La Queta es posa uns reptes realment importants.

Carles: Sí. La Queta no només va a festes institucionals. Hem anat des d'escoles de la Mina, a pobles amb un percentatge d'immigració molt alt, que és on et sents millor perquè veus que a la gent li fa il·lusió.

A quin lloc t'ha fet més il·lusió d'assistir? Hi ha algun lloc on no tornaries?

Carles: Sóc molt culé i, naturalment, em va agradar molt anar al camp del Barça. Em va fer il·lusió donar suport a l'esport català, però en general m'agrada anar a tot arreu. M'encanten els nens i m'ho passo realment bé amb ells. Quan vam anar al Club Super3 o al davant del Centre de Cultura Contemporània va ser fantàstic, o a Girona, on vam col·laborar amb les Chers Leaders i vam muntar una coreografia conjunta...

Si haguessis de fer un balanç d'aquest primer any de vida, què en destacaries?

Carles: Totes les activitats han estat molt vàlides. Naturalment n'hi ha hagut que han tingut molt de ressò. Quan surts

al camp del Barça et veu molta gent, però no hi ha contacte directe amb el públic. En canvi, quan hi ha fires, cercaviles, etc., la quantitat de gent que hem arribat a saludar, la quantitat de gent que ha vist la Queta directament, és molt gran. És llavors quan fas més feina. Els espectacles de grans masses estan bé, però duren només un moment, i segur que tenen la seva funció, mentre que els petits ofereixen la possibilitat de tenir un contacte més directe.

Hi ha alguna cosa que t'agradaria que la Queta pogués fer i que no fa?

Carles: A mi m'agradaria fer moltes coses amb la Queta, però físicament no puc. M'encanta ballar i m'agradaria poder ballar amb la gent, fins i tot poder fer jocs. Per exemple, el dia que vam estar amb els jugadors de bàsquet, m'hauria agradat poder jugar amb ells, però la Queta no té mans i no ho pot fer. És cert que m'adono que tenim moltes limitacions: m'agradaria fer les cercaviles senceres, però he de descansar. També m'agradaria poder xerrar, però costa molt perquè no se'm sent.

Amb les limitacions que té i amb el que veieu que podeu fer amb ella, creieu que a la Queta li queda alguna assignatura pendent?

Carles: Sí, crec que moltes. Tot i tenir alguna limitació física, no ens podem posar cap límit: si vam poder pujar una muntanya, si hem anat amb raiers, podem fer de tot. Això és el que més m'agrada de la Queta, que està preparada per anar on vulgui.

Hi ha hagut una evolució del personatge des del començament fins ara?

Carles: Jo crec que sí. Nosaltres hem evolucionat, hem après a saber-la moure, saber com comunicar-nos amb la gent, saber fins on podem arribar, etc. En un principi ens movíem molt a poc a poc, la situació que es donava és que els pares acostaven els seus nens a la Queta i ara és la Queta qui va a buscar els nens.

Què creieu que inspira el personatge a la gent: tendresa, respecte...?

Carles: De tot una mica. Tot i que en un principi podia no semblar-ho, ara la Queta pot transmetre dolçor i proximitat. Fins i tot nens que et prometen coses: "Li vull dir a la Queta que ja no portaré xumet." És un personatge que s'ha fet entranyable i proper. El fet que hagi sortit per la televisió, que tingui una cançó i que estigui

en petit, l'ha fet acostar molt al públic. Als nens els agrada tenir-la en petit i que vagi al seu poble a veure'ls.

Per tant, et reconeixen?

Carles: I tant, al cent per cent. No tothom sap el nom de la Queta, però sempre saben qui sóc. Tots els comentaris que ens fan són positius i molt agradables.

O sigui que reconeixen el personatge com el que anima a parlar en català?

Carles: Sí, sí, però d'una manera simpàtica, planera, sense pressió.

Creus que la Queta necessita algun altre personatge, un germà, un company, un amic?

Carles: Diria que no, perquè ja ens hem fet amics d'altres mascotes, la de l'Espanyol, el cargol de Lleida, la mascota del Granollers. Jo no l'hi veig massa, perquè la Queta és tan especial, té tanta personalitat, que crec que perdria força.

Monti i Carles: Volem agrair a tothom qui ha preparat una activitat amb la Queta la dedicació i l'atenció que ens ha ofert des del moment que hem arribat a lloc, amb coses tan senzilles però tan importants com, per exemple, disposar d'un lloc per poder aparcar la furgoneta i tenir-la a prop d'on hem d'actuar. Volem destacar, també, les paraules d'agraïment, que tant ajuden en els moments de cansament, que també n'hi ha hagut. Però sobretot volem compartir amb tothom aquesta aventura de la Queta que ens ha permès conèixer de prop

i en primera persona un munt de gent, emocions i experiències.

Continuïtat

El 2006 la campanya "Dóna corda al català" continua, però aquest any les accions comunicatives se centraran més en la joventut i en els hàbits lingüístics de la població catalanoparlant, segments en els quals, segons es desprèn de diversos estudis, cal incidir. Un any més, doncs, us podeu trobar la Queta a qualsevol punt del territori català. Ara que l'heu pogut conèixer una mica més, segur que us la mirareu d'una altra manera.

